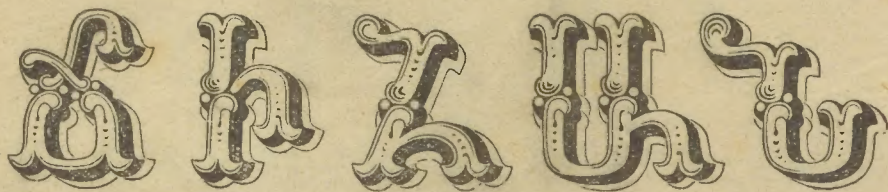

Մ Ո Ւ Ս Ա Վ Վ Ե Ր

ԻՒԶ ԱՅՏԱ ՊԻՐ ՏԷՅԱ ՆԷՇԵՐ ՕԼՈՒՆՈՒՐ

ՄԷՃՄՈՒՍ ՏԸՐ

ՇՈՒՅԻՆԱԹԸ ԷՏԷՊԻՅԵՒ ԿԷ ԻԼՄԻՅԵՒ, ԹԻՃԱՐԷԹ, ՍԷՅԵԱՀԱԹ,
ԹԷՐԱՃԻՄԻ ԱՀՎԱԼ, ՍԱՆԱՅԻ ԿԷ ՍԱՅԻՐԷ

ՍԱՀԻՊԻ ԻՄԹԻԵԱԶ ԿԷ ՊԱՇ ՄՈՒՀԱՐՐԻՐԻ

Տ. Գ. ՔԵԼԷՎԵԱՆ

Մ Ի Ի Ն Տ Է Ր Ի Ճ Ա Թ

ՄԻԻԲԵԱԹԷՊԱԹԸ ՄԷՏԷՆԻՅԵՒ ԿԷ ԻԼՄԻՅԵՒ

ՄՈՒՍԱՎՎԵՐ ՃԷՐԻՏԷԼԵՐ

Մ. ԹՕՓԻԿԱՆԷԼԻԱՆ

ՈՒԼՈՒՄ ԿԷ ՖԻԻՆՈՒՆ

ՍԻՀԵՐ ԾԷՐԱՃԻ

ՆԱՄԻՐ

ՀԻՔԵԱՅԷ

ՄԱՏԱՄ ԲԵՐԱԹԹԷԼ (ՄԻԼԵՐԵՐԻՍԻ Ա.ՄԻՆԻՓ)

ԱՐԱՆ ՀՈՒՍԷՅ

ԷՏԷՊԻՅԵԱԹ

ՄՈՒԱԼԼԻՄ ՆԱՃԻՆՆ ՊԻՐ ՇԻԻՐԻ

Մ

ԻՆԳԸԼԱՊ

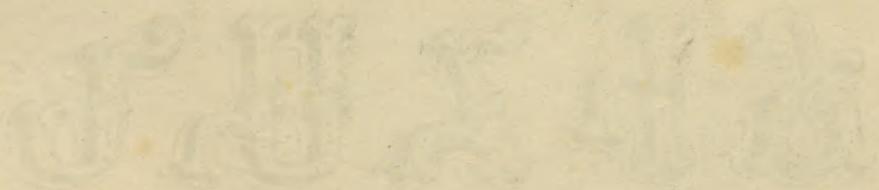
Տ. Գ. ՔԵԼԷՎԵԱՆ

ԻՍԹԱՆՊՕԼ

ԳԱՎԱՖԵԱՆ ՄԱԹՊԱԱՍԸ

Նիշախեսի 3 Դոչրուշ

U. S. DEPARTMENT OF AGRICULTURE

PLANT INDUSTRY OF THE UNITED STATES

FRUIT INDUSTRY

REPORT OF THE COMMISSIONER OF AGRICULTURE
FOR THE YEAR 1885

WASHINGTON

1886

UNITED STATES OF AMERICA

DEPARTMENT OF AGRICULTURE

REPORT

FOR THE YEAR

1885

FRUIT INDUSTRY

REPORT OF THE COMMISSIONER OF AGRICULTURE

Մ Ո Ւ Ս Ա Վ Վ Է Ր

ԻՒԶ ԱՅՏԱ ՊԻՐ ՏԷՖԱ ՆԷՇՐ ՕԼՈՒՆՈՒՐ

ՄԷՃՄՈՒԱ ՏԸՐ

ՇՈՒՅԻՆԱԹԸ ԷՏԷՊԻՅԵՒ ԿԷ ԻԼՄԻՅԵՒ, ԹԻՃԱՐԷԹ, ՍԷՅԵԱՀԱԹ,
ԹԵՐԱՃԻՄԻ ԱՀՎԱԼ, ՍԱՆԱՅԻ ԿԷ ՍԱՅԻՐԷ

ՍԱՀԻՊԻ ԻՄԹԻԵԱԶ ԿԷ ՊԱՇ ՄՈՒՀԱՐՐԻՐԻ

Տ. Գ. ՔԵԼԷԿԵԱՆ

Մ Ի Ի Ն Տ Է Ր Ի Ճ Ա Թ

ՄԻԻԲԵԱԹԷՊԱԹԸ ՄԷՏԷՆԻՅԵՒ ԿԷ ԻԼՄԻՅԵՒ

ՄՈՒՍԱՎԿԷՐ ՃԵՐԻՏԷԼԷՐ Մ. ԹՕՓԻՆՆԷԼԻԱՆ

ՈՒԼՈՒՄ ԿԷ ՖԻԻՆՈՒՆ

ՍԻՀՐԸ ՍԷՐԱՃԻ ՆԱՄԻՐ

ՀԻԲԵԱՅԷ

ՄԱՏԱՄ ԲՐԱԲՍԹԷԼ (ՄԻԹԷՐԵԼԻՄԻ Ա. ՄԻՆԻՓ) ԱՐՍԷՆ ՀՈՒՍԷՂ

ԷՏԷՊԻՅԵԱԹ

ՄՈՒԱԼԼԻՄ ՆԱՃԻՆՆ ՊԻՐ ՇԻՐԻ

ԻՆԳԸԼԱՊ Տ. Գ. ՔԵԼԷԿԵԱՆ

ԻՍԹԱՆՊՕԼ

ԳԱՎԱՖԵԱՆ ՄԱԹՊԱԱՍԸ

Նիշուսէսի 3 Դոշրուշ

THE NEW YORK

OF THE CITY OF NEW YORK
AND OF THE STATE OF NEW YORK

IN SENATE, JANUARY 1854.

REPORT OF THE

COMMISSIONERS OF THE LAND OFFICE

IN RESPONSE TO A RESOLUTION

PASSED BY THE SENATE, MARCH 1853.

ALBANY:

1854.

Printed by J. B. Loring, at the Office of the Commissioners of the Land Office, No. 100 Broadway, New York.

100

NEW YORK: J. B. LORING, 100 BROADWAY.

1854.

100

ԾԱՌԱՅՈՒԹՅԱՆ

ՃԻՆԱՆ

ԻԻԶ ԱՅՏԱ ՊԻՐ ՏԵՑԱ ՆԵՇՐ ՕԼՈՒՆՈՒՐ

ՄԵՃՄՈՒԱ ՏԸՐ

1885 ՍԵՆԵ

ՄԱՐՏ 31 ԲԱԶԱՐ

ԸՆԴ 1

ՄԻԻԲԵԱԹԵՊԱԹԸ ՄԵՏԵՆԻՑԵԼ ՎԵ ԻԼՄԻՅԵԼ

ՄՈՒՍԱՎՎԵՐ ՃԵՐԻՏԵԼԻՐ

Ութը 30 փետր. 1885

... Մուհարրիր էֆենտի .

«Ճիհան» ընթացիկ միլիթանտիստիկ ընդհանուր օլաթադ նէշր օլունաճաղը, պուրալարա դատար իշխտիլմիշ օլմաղլա, պու խուսուստան տօլայը, հէյեթ-թի թահրիրիյեթսինի թէպրիք, վէ պու միւնասէպէթլէ մուսավվէր ճէրիտէլէր հադգընտա պաղը մաալիմաթ իթասընը մուվաֆըզը հալ ատտ իտէրիմ :

Բէսսամլըզ վէ հաքքեպըլըզ սա-նաթլարը, ասըը հաղըրտա սուրէթի ֆէվզէլլատէտէ քէսպի էհէմմիյեթլէ իլլէմիլլէր տիր :

Ղաղէթա օգուեանլար, թաարիֆի-նի միլթալաա իլլէտիքլէրի շէյլէրին շէքլ ու հէյեթթիինի տախի ըէյ իւլ այն կէօրմէք արզուսունտա պուլունտուզ-լարընտան, պու իհթիեաճը մէմնուն ի-տէպիլմէք իւզըրէ, բէսսամլըզ սանաթը, իլմի եարտըմա ալարադ, թէհայեիւրի-տիլէճէք տէրէճէտէ թէրադգը իլլէմիշ տիր . շէյլէքի, շիմտի, բէսսամլար, էվվէլլէրիտէն բէք զիեատէ սուհուլէթ-լէ, միլթէատիտ թարղտա բէսիմլէր

թէրսիմ իտիպ, էնզարը ամմէեէ վաղ իլլէեէպիլմէքտէ տիրլէր :

Ասըը հաղըրտա, հաքքեպըլար, սաաթլար վէ կիւնլէրճէ, պիր էլինտէ գալէմ, տիկէր էլինտէ շիմշիր, վէ կէօ-ղիւնտէ տախի իրի պիր խուրտէպին պուլունարադ, օեաճադլարը ուֆադ պիր բէսիմ իլլէ օղրաշմաղա մէճպուր տէեիլ տիրլէր . իլմին թէրադգըեաթը ախիրէսի սաեէսինտէ, պաղը թէրքի-պաթը քիմեէվիյեթ իլլէ իմալ իտիլմիշ օ-լան պիր նէվ գուրշուն գալէմ իլլէ, իս-թէտիքլէրի բէսիմի, էվվէլլա քեաղըտ իւզէրինէ թէրսիմ իթմէքտէ, վէ պա-տէհու՝ պու քեաղըտը շիմշիր օտունու-նա եարըշտըրտըլլարընտա՝ մէզքիւր բէսիմլէր օտունուն իւզէրինէ չըզըպ, էճզանըն տօգուստուղու չըզկըլար ա-չընմաղտա տըրլար :

Շու գատար վարքի, սօնրատան պու բէսիմլէրին իւզէրինտէն գալէմ ի-լէ կէչիլիպ, օյմալարըն արա եէրլէրի թէմիլլէնմէք իճապ իտիեօր . — պու իսէ պիւեիւք պիր զահմէթ տէեիլ տիր :

Պու սուրէթլէ, թապը արզու օլու-նան պիր բէսիմին, չըզըլմասը իլլէ թապ իտիլմէսի արասընտա, իքի սաաթտան զիեատէ միւտտէթ միւրուր իթմէքտէ տէեիլ տիր . . . :

Էվվէլլէ պէեան օլունտուղու վէճհ իւզըրէ, բէսսամլըզ վէ հաքքեպըլըզ

Ֆէննյէրինն պու տէրէճէտէ թէրագ-
գըսընա սէպէպ, ճէրանիտ վէ ըէսա-
եիլի մուսալվէրէեէ կէօսթէրիլէն ըազ-
պէթի ֆէվգէլաատէ տիր :

Պու ըաղպէթ էօյլէ պիր մէրթէպէտէ
տիր քի, Ամէրիգատա նէշը օլունան
ղաղէթալարտան պիրինճի տէրէճէտէ
պուլունանլարըն ճիւմէսի, հավատիսաթ
իլէ պէրապէր, պունլարըն վուգու պու-
տուգլարը մահէլլին, վէ մահէլլի վագը-
տա հագըր պուլունան էշխասըն ըէսիմ-
լէրինի տախի, պաշգաճա թապ ու թէմ-
սիլ իթմէկէ մէճպուր օլմագտա տըրլար :

Ամէրիգատա պուլունմագտա օլան
ասհապը տիրանէթտէն պիր էրմէնի
գատընը կէչէնտէ տէեօր իտի քի .
«Տիւնեատա ինսանըն պաշընա կէլիւր, վէ
եախօտ կէլէպիլիւր, իքի ֆէլպէթ վար
իսէ, պունլարտան պիրիսի իսթանպօլ-
տա ղաղէթաճը օլմագ, վէ տիկէրի՝ Ա-
մէրիգատա հիճրէթ իլլէմէք տիր : »

Միւմաիլէ յհանըն շու քէլամընըն տէ-
րէճէի սըհէթինի թայեին իթմէք, սա-
տատըմը խարիճինտէ իսէ տէ, ատի
պիր ղաղէթա նէշընտէ պիլէ հասըլ օ-
լան միւշքիլաթը միւթէատտիտէ պիղէ
մաալիւմ օլմաղա ; աղ չօգ ինթիզամը
պիր ըիսալէ նէշըի իչին իճապ իտէն
ֆէտաքեարլըղա ըաղմէն, կէօրիւմէսի
իհթիմալտէն օլան ըաղպէթ ինսանը
մէշեուս իտէճէք տէրէճէտէ տիր, տէ-
եէպիլիւրիլ :

Չունքի, իսթանպօլտա, պիր թա-
րաֆտան՝ սաթըշըն աղըղը սէպէպի ի-
լէ, իտիլէպիլէճէք ֆէտաքեարլըղ Բէք
մահտուտ իքէն, թարաֆը տիկէրտէն
տախի, ըէսիմլէրին թէրթիպ վէ ճէլպի
խոսոսոսունտա պէօյիւք կիւճիւքլէր վար
տըր :

Ամէրիգատաքի հալ իսէ, պունուն
մուղաեիլի օլուպ, ղաղէթա սահիպի
իմթիեաղը, ալտըղը թէլլըաֆնամէլէրէ
կէօրէ, մէսէլա՝ Ձինտէ ֆրանսըղ օրտու-
սունուն, վէ եախօտ Հէրաթտա՝ ինկի-
լիլլէր իլէ Բուսլարըն հարէաքեաթը վա-

գըսըր հագըրնտա, ըէսիմլէր ըամարա-
տըղընտա, պու սիքարըշը, պիր գաշ սաաթ
ղարֆընտա, ղաեթթ մունթաղամ սու-
րէթտէ, վէ—ղանն իտէրսին—ըէսսամ,
վագըաեը կէօղիւ իլէ կէօրմիւշ կիպի,
հագըգէթի հալէ մագըրուն պիր թարգ-
տա իճրա օլունուպ, գալըպլար քէնտի-
սինէ կէթիլիլմէքտէ տիր :

Պու ըէսիմլէր, պաղէն, տիկէր ա-
մէրիգա ղաղէթալարընտա տախի թապ-
խտիլտիքտէն սօնրա, էվրօրա ղաղէթա-
լարընա իրսալ օլունուլար . էվրօրա
ղաղէթալարը իտարէլէրի տախի, պիլ-
մուգապէլէ, քէնտի հաքք իթտիրտիք-
լէրի գալըպլարը, Ամէրիգա ղաղէթա-
լարընա կէօնտէրիլլէր : Պէօյլէճէ էվ-
րօրա վէ Ամէրիգա ղաղէթալարը պէյ-
նինտէ պիր նէվ ըէսիմ օրթագլըղը վար
տըր քի, իսթանպօլ ղաղէթալարը պու
սուհուլէթտէն տախի մահրում տըրլար :

Պու հալտէ, իսթանպօլտա, մու-
սավլէր պիր ըիսալէ նէշըի հագըգա-
թէն Բէք պիւեիւք ճէսարէթ վէ ֆէտա-
քեարլըղա միւթէվագըլֆ տըր . . . :

Մ. ԹՕՓՀԱՆԷԼԵԱՆ

ՈՒԼՈՒՄ ՎԷ ՖԻԻՆՈՒՆ

ՍԻՀՐԸ ՍԷՐԱՃԻ
(LANTERNE MAGIQUE)

Իքմալը մաալիւմաթ, վէ ըույեթի
հասնաթ արգուլարը, իճապաթը թա-
պիաթը ինսանէյեթտէն տիր :

Կէրէք իքմալը մաալիւմաթ, վէ կէ-
րէք թահարրիի հասնաթ իչին, ինսան
իլմին մուլալէնէթինէ միւրաճաաթա
մէճպուր տըր :

Իլմին մուլալէնէթիլլէ հասըլ օլաճագ
հիւսն—թապիի օլմատըղը ճիհէթիլլէ
—հասնաթը թապիլլէեէն ատէմի ըիւճ-
հանիլլէթի օլսա պիլլէ, շուրասը ունու-
թուլմամալը տըր քի, նաղաքիլեաթ՝
եալընըղ հասնաթը թապիլլէեէն միւն-

հասրը գալըրը իսէ , բէք մահաուտ պիր հալտէ պուլունուր :

Պինաէն ալէյհ , բույեթի հասնաթ իչին , իլմին մուալէնէթինին ինզիմա մըյա իյճապ օլունան ալէաթ վէ էտէ վաթըն էհէմմիյեթի , նագապիլի ին քեար տըր :

Թաթըր նաղմէլէրի սէվէն գուլագ պիւլպիւլին շարգըլարընա բիւճհանիյեթ վիրսէ պիլէ , մահիր պիր սանաթ քեարըն պիր ֆէ-թ իւզէրինտէ թէրէն նիւմ իթտիկի նաղմէլէրի տէ բէտտ ի տէմէզ : Մէյվէլէր վէ մէշրուպաթ տի մաղա հէր նէ գատար տախի խօշ կէլ սէլէր , էթամէի նէֆիսէնին գըյմէթի ինքեար օլունամաղ . . . :

Կէօզ իչին տէ , լաթիֆ վէ կիւզէլ մէնզարէլէր պու գապիլտէն տիր :

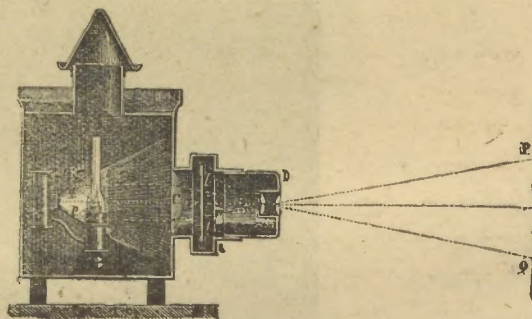
Մէմլէքէթիմիզտէ քէսրէթ իւզրէ պուլունան մէվագըրի հասէնէի թապիլիյեթեի կէօրմէք , պիզիմ իչին հէր նէ գատար սէֆապախշ տախի օլսա , իք մալը մաալիւմաթ խուսուսունտաքի սէվգը թապիլի , պիզէ պայիտ գըթալարտա պուլունան մէվգըլարը տա կէօրմէք արզուսունու հիսս իթտիրէճէք տիր :

«Կիւզէլէ պաֆաֆ սէլապ արը» տարպը մէսէլի բէք միւնասիպ սէօյլէնմիշ տիր :

Պու արզուեու մէմուն իթմէք իւզրէ իյճատ օլունան վէսաեիթի միւթէնէվիլիա սըրասընտա , բէսիմլէրի , ֆօթօ կրաֆլարը , տիւրպին վէ խուրտէպինլէրի , վէ նիհաեթ սիհըր սէրաճիեի (lanterne magique) զիքը իթմէլիեիզ :

Կիճէ , մում եագարագ , օտամըլտա օթուրտուղումուզ վագըրթ , բէնչիրէտէն տիշարընա պագտըլըմըլտա , օտանըն իչինտէ եանան մումուն ալի , տիշարըտա տախի եանմագտա օլտուղունու , վէ պու մումուն էթրաֆընտա տախի օտանըն իչինտէ պուլունան պիլճիւմլէ էշեա վէ սայիրէեի-հէր պիրինի քէնտի եէրինտէ-կէօրիւրիւզ :

Էկէր պու տիշարըտաքի բէսիմ , շաֆգըն բէնչիրէնին ճամընտան պքս իթմէսիյլէ հասըլ օլմուշ պիր խէեալ օլմաերպ , հագըգաթէն պաշգա պիր օտա տահա թէշէքթիւ իթմիշ օլսա խտի , նէ գատար կիւզէլ օլաճագ խտի . օ վագըրթ , բարաեա իհթիեաճըմըզ օլտուղուն կիւն , մումուն եանընա պիր լիրա գօեուպ , տիշարտա քէսպի շէքլ խտէն Խէ-Խէ օտատա կէօրիւլէն տիկէր պիր լիրաեը ալարագ , իհթիեաճըմըզա սարֆ իտէր խտիք . . . :

Պիւլէնէ շէլ

Իչթէ եօգարըտա կէօթէրիլէն ֆէնէրտէն իպարէթ օլան , սիհըր սէրաճի ալէաթը տախի , մումուն շաֆգընըն , օտանըն իչինտէ պուլունան էշեանըն խէեալլէրինի բէնչիրէտէն տիշարը պքս իթտիրմէսի գայիտէսի իւզէրինէ միւէսսէս օլուպ , լամպատան ուզագտա վագ օլունան վէ ճամ իւզէրինէ թէրսիմ խտիլմիշ պուլունան (L.L) բէսիմ , զիեաեը աքս իթտիրմէկէ մախսուս , վէ զաեթթ բարլագ պէեաղ թէնէքէտէն մաամուլ պիր բէֆէ-Խէ-Խէ գուվլէթիլլէ , (P.Q) մէվգըրնտա վագը պէեաղ տիւլար , եախօտ կէրիլմիշ պէզին իւզէրինէ պքս իթմէքտէ տիր :

Պու պքս խտէն բէսիմ ճէսամէթի , ճամըն իւզէրինտէքի բէսիմ գատար օլմաերպ , ֆէնէրին իչինտէ—պիզիմ օտատաքի բէնչիրէ ճամընըն խըտմէթինի իյֆա խտէն—բէրթէֆսիզ ճամընէ գատար գուվլէթիլ վէ լամպատա տիւլար :

տան նէ գատար ուղագտա իսէ, պու
րէսիմ տախի օ գատար պիւեիւք տիւր:

Սիհրը սէրաճի իլէ, շէհիւրէր, մէ-
վագըի թապիլիէ, ինսան, հայվանաթ,
վէլ հասըլ հէր նէվ ըէսիմէր կէսթէ-
րիլէպիլիւր:

Պու ալէթ, 1680 սէնէսինտէ Բօմա-
տա վէֆաթ իտէն, Գիրշէր նամընտա
պիր ալմանիարը ճիզվիթ բարասը թա-
րաֆընտան իյճատ օլունմուշ տըր:

1792 թարիխինտէ, Եանի ֆրանսա

րիւպէսինի իրայէ իթմէքտէ տիր:

* * *

Նիհանէթ 4 իւնճիւ շէքլ, սիհրը սէ-
րաճինին թէաթըլարտա իճրա իտիլէն
տիկէր պիր թարգընը իյմա իյլէմէքտէ
տիր:

Պու ըէսիմտէ կէօրիւլտիւլիւ վէճհ
իւզըէ, լաթէրն Բաթէ ֆէնէրի սահնէնին
(«Էն») ալթընա վազ օլունմուշ տըր. ի-
շինտէ ըէսիմ մէվնուտ օլմանըպ, ալէ-
թին հիզասընտա պուլունան, վէ պէեազ-

Իսիմի շէլ

պիւեիւք ըէվօլիւսիօնու զէմանընտա, Բօ-
պէրթսօն նամ մէշհուր սիհրը սէրաճի
ուսթատը, Բարիսէ կիտիպ թէաթրօտա,
Եօգարըտա կէօրիւլէնտէհհաշ ըէսի էն-
զարը հուզզարա թագտիմ իտինճէ, էր-
պապը թէմաշա իսէվֆ իլէ, էքսէրիսի
թէաթրօտան ֆիրար իթմիլէր տիր:

Սիհրը սէրաճի ալէաթընտա, լամ-
պանըն զիեա բիւսկիւրթէճէկի մահէլլ
նէ գատար սիեահ օլուր իյէ, պու զի-
եա իշինտէ օլարագ աքս իտէճէք շէքլ
տախի օ գատար բարլագ սուրէթտէ
աքս իտէր. Յիւնճիւ շէքլ, լաթէրն Բա-
թէին պու սուրէթլէ օլան պիր թէճ-

լարա պիւրիւնմիւշ օլան ատամըն շէք-
լինի, սահնէնին իւզէրինտէ վագը սըր-
սըլ այնէնին իշինտէն թէճէսսիւմ իթ-
տիրմէքտէ, վէ պինաէն ալէյհ, տէհ-
շէթինտէն ըէվօլլէր իլէ միւտաֆաաեը
նէֆսէ գըեամ իտէն Բաթէին կէօլիւ-
նէ—աշաղըտաքի պէեաղլարա պիւրիւն-
միւշ ատամըն շէքլինէ միւշապիհ—պիր
լսէեալ կէօթէրմէքտէ տիր:

Պու հալտէ, սահնէնին ալթընտան
լաթէրն ըշըղը սէօնտիւրիւլտիւքտէ,
Եօգարըտաքի լսէեալ տախի մահվ ու
նապէտիտ օլաճաղը պէտիհի տիր:

* *

Իւլէ-նճի- շէւ

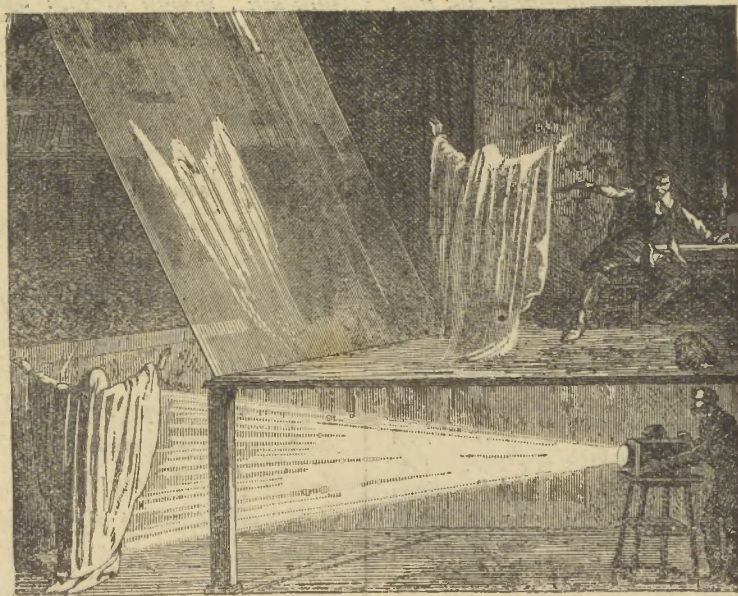
Լաւերն Մաճէ չօճուղարա ճօղրա-
ֆիա թէտրիսի իշին, Ավրօքատա մէք-
թէպլէրտէ տախի, իսթիմալ օլունուր:

Պու խուսուստաքի ֆայիտէսի, բէք
պիւեիք օլուպ, իսթիմալը կիւնտէն
կիւնէ թասսմիմ իթմէքտէ տիր:

Նասըլ թասմիմ իթմէսին քի, չօ.

ճուղարըն ֆիքրինի եօրմագսըզըն, վէ
քէնտիլէրի էյլէնտիրէք, պիր չօդ
խսիմէրտէն միւրէքքէպ օլմասըյլա,
թահսիլինտէրի սուուպէթ տէրքեար
պուլունան պիր իլմին, սուհուլէթլէ
թէտրիսինի մուճիպ օլունօր:

Լաւերն Մաճէ վասըլթասըյլա վուգու

Տեւրէ-նճի- շէւ

պուլան թէտրիստէ, խօճա՝ օվալարը, թէփէլէրի, նէհրլէրի, շէհրլէրի, վէ պուլարտա պուլունան շայեանը թէմաշա պիլճիւմլէ մահալլի եէքեան եէքեան կէօսթէրիպ, շակիրտանա թաաւրիֆ իթմէքտէ, վէ պէօյլէճէ, օսանտըրճը պիր տէրս, բէք խօշ պիր էյլէնճէ հալինի քէսպ իյլէմէքտէ տիր:

Նիհաեթթ, սիհրը սէրաճի, Ամէրիգատա կիճէ վադթը էլանճէ իչին գուլլանըրը:

Իլանճէտան մագսէտ նէօ օլտուղունու էլպէթթէ գարիինի քիրամ հաղաթթը սիւալ իտէճէքլէր . . . :

Թաարիֆի բէք գօլպ տըր:

Կիճէլէյին առամըն պիրի, մէմէրի նա օլան զալէպէլիքլի սօգադլարտան պիրինէ, տիվարա պէեազ պիր չարշաֆ կէրիպ, էնվայի կիւզէլ ըէսիմէր կէօսթէրմէկէ պաշար. պիր տէ կէօրիւսիւ նիւզքի տիվարտաքի չարշաֆըն իւզէրինէ սիեահ վէ պիւեիւք եազըլար իլէ:

ՇՕԳՕԼԱ ՄԷՆԻԷ

ԷՆ ԻՅԻ ԶԻԴՕԼԱԹԱ ՏԸՐ:

տէյի եազըլմը: իշթէ, չիգօլաթա ֆապրիգաճըսը, պու պէտհալա սէյրի, եալընըզ, արա սըրա, էհալիեէ՝ քէնտի իլանընը օգութմագ իչին, իճրա իթտիրմէքտէ տիր:

ՆԱՏԻՐ

Հ Ի Ք Ե Ա Յ Ե Լ

(Աթիտէրի հիքեայէ պէրի պազըլար Թարաֆընտան տիւչարը մուխէզամ օլաճագ տըր. — Ֆագամ պիզ էմինիզ քի, սախթէ ալաֆրանկալըզ, վէ մասքէլի պալօյար կիպի, ախէագը միլիյիէմիզէ մուսիլլատէթլէրին մէննի սիրաեթթի իչին պուլարըն մագարրամը վէսիմէսինի, հալի հազըզիսինտէ Թասվիրու պէեանտէն իյի չարէ օլամագ. — Ֆէնա պիր շէյտէն չէքինմէք, անըն մագարրամընը պիլմէք իլէ օլուր, վէ Մ. Ա. Է. Զ. իշպու հիքեայէտէ մասքէլի պալօյարըն վէ էմսալինին մագարրամընը բէք իյի սուրէթտէ կէօսթէրմիշ տիր:)

ՄԱՏԱՄ ԲԻՍՎՍՈՒԼ

ՄԷՆԵՐԷԷ

ԱՂԻՏ ՄԻՆԻՅ

Կէր մատամ Բրաքսթէլին զէվճի իլէ հիւան սուրէթլէ էօմիւր կէչիրտիկի տիւշիւնիւլուր իսէ, քէնտիսին ֆազիլէթին բէամի միւճէսսէմի օլտուղունու թէսլիմ իթմէք իճապ իտէր:

Է՛ն պիւեիւք հէյքէլթրաշարտան պուլունան Մ. Բրաքսթէլին իշ օտասը, առթա պիր մէճմաի նիսա տինմէկէ շայեան իտի. վէ եէթիտիրտիկի հէյքէլլէրին քեաֆֆէսի բէք նէֆիս օլմասը, վէ թապիաթը բէք կիւզէլ թասվիր իթմէսի, մօտէլ օլաճագ գատընլարը ինթիսապտա օլան մէհարէթինտէն նէշաթ իթմէքտէ իտի:

Հէյքէլթրաշ պազէն պիր էսէրի մէյտանա չըգարմագ իչին, եէտի գատընա մօտէլլիք իթտիրիւր, վէ հէր վագըթ հէֆսինի պիրտէն ճէլպ իթմէզ իսէ տէ, պազը տէֆա ճիւմէսինի պիրտէն իշ օտասընա թօլիլաեարագ, գարչըսընա տիզիպ, էսէրինին պազը նօգթալարընը, իչլէրինտէն է՛ն մուսթաղամընա թագլիտէն թասհիհ իյլէտիկի տէ վար իտի:

Մատամ Բրաքսթէլին ահապասը, զէվճինին պու եօլտաքի հարէքէթի, հէր իքիսինին իսմէրինէ լէքէ կէթիլէճէկինի սէօյլէտիլէր: Պու բարիսլի հանըմլարըն մագսէտի, Բրաքսթէլին տէ, սայիր պիր չօգ հէյքէլթրաշար կիպի, ասարը աթիգատան օլան հէյքէլլէրի մօտէլ իթթիսազ իյլէմէսինի արզու իյլէմէքտէ օլտուղլարընտան, ասըլ թապիաթտան, եանի՝ պիր թագըմ գատընլարըն թէնասիւպի ազա, վէ վիճուտ կիւզէլլիքլէրինտէն իսթիֆատէ իյլէմէ:

սինի, քէնտիլէրինճէ պիւսիւք պիր դա-
պահաթ ատտ իյլէմէքտէ իտիլէր: Հէյ-
քէլթրաչըն զէվճէսի տախի, լարօյֆու-
գօնուն «Հիչ պիր նամուսլու գատըն
եօգ տրր քի, պու սանաթընտան օսան-
մասըն» սէօգիւնիւ թաստիգ իտէնլէր-
տէն օլմաղլա, պու թապիաթա ալըչ-
մագ իչին չու եօլտա իչէ կիրիչտի:

Պիր սապահ, զէվճինին իմալ իթ-
մէքտէ օլտուղու Ֆիրնէ հէյքէլինին
եան թարաֆլարը իչին մօտէլիք իթմէք
իւզրէ կէլէն գըզը չաղըրտը, վէ պու
խուսուստա մօտէլիկի հէր պիր դա-
տընտան իյու իճրա իտէճէկինի պիրտի-
կի իչին:

—Մատմաղէլ, պու կիւն զէվճիմ իչ-
լէմէնէճէք տիր—տէտի:

Գըզ տախի, էյիլէրէք սէլամ վիրիպ
ալտէթ իթտի:

Պէշ տագըդա սօնրա, մատամ Բը-
րաքսթէլ, չըր չըպլագ, ալթուն սա-
րըսը րէնկինտէ օլան օ կիւմհաճ սաչլա-
րընը, գար կիպի պէեազ օլան օմուզ-
լարընա տէօքմիւշ, վէ լէթաֆէթլէ ին-
սանը տէլի տիվանէ իտէճէք օլան կիւ-
ղէլ սինէսինի աչմըշ օլտուղու հալտէ,
իշ օտասընտաքի մօտէլ մասասընըն իւ-
զէրինէ չըգմըշ իտի:

Ֆագաթ, օ կիւն, զէվճի՝ հալընըզ
տէեիլ, զաեթթ քիպար վէ զէնկին պիր
բրէնս իլէ պիրլիքտէ կէլտի:

Հէյքէլ իքմալ իտիլմիշ օլուպ, եա-
լընըզ պազը նօգթալարը թասհիհ իտի-
լէճէք իտի:

Բրաքսթէլ րէք կիւրիւթիւ բաթըր-
թը իտէնլէրտէն օլմատըղը իչին, զէվ-
ճէսինէ հալընըզ հիտտէթլէ աթֆը նա-
զար իյլէտի. վէ հիչ պիր շէյ սէօյլէմէ-
եիպ, բրէնս իլէ միւքեալէմէեէ կիրիչ-
տի:

—Էֆէնտիմ հէյքէլիմի նաճըլ պու-
տունուզ:

Բրէնս, հէյքէլի տէեիլ, ֆագաթ
հէյքէլ իչին մօտէլիք իտէն գատըն-

տան պաչգա պիր շէյ կէօրմէմիշ իտի:
—Բէք կիւղէլ. բէք տիլպէր. տիւն-
եատա պունտան կիւղէլի թասափլուր
օլունամազ:

Բրէնս կիրտիկի զէման, մատամ Բը-
րաքսթէլ ֆիրար իթմէք իսթէտի իսէ
տէ, վագըթ պուլամանեարագ, մու-
վաֆֆագ օլամատը: Պու եօլտա չըպ-
լագ պիւս հարէքէթ տուրան պիր դա-
տընա, խըտմէթ իյլէտիկի օ ալի սա-
նաթ, պիր բէրաէ օլապիլիւր իտի. ֆա-
գաթ, եիւրիւնէճէք, վէ հաթթա գօ-
շաճագ պիլէ օլսա, օ անտէ, օ մանէվի
բէրտէ մահվ օլուր իտի. մատամ Բրա-
քսթէլ, տէրագապ, կիւղէլիքլէրինի
քէնտիլէրինտէն սօնրա կէլէճէքլէրէ,
եատիկեար օլարագ պրագմագ իւզրէ,
Բրէնսէս Պօրքէզ, վէ Տիան տը Բուա-
թիէ կիպի գատընլարըն տախի հէյ-
քէլթրաչլար վէ րէսսամլար հուզու-
րունտա չըպլագ տուրմուշ օլտուգլարը-
նը խաթըրընա կէթիւրէրէք միւթէսէլի
օլտու իսէ տէ, եինէ օմուզունա պիր
խըրգա ալտը:

Բրաքսթէլ, եարմըշ օլտուղու հէյ-
քէլլէրի չէվիւրէրէք, հէր պիր թարա-
ֆընը կէօթէրիւր, վէ բրէնս տախի,
պունու թէմաչա իլէ, մատամ Բրաքս-
թէլին տախի, պու եօլտա տէօնէրէք,
հէր պիր թարաֆընը կէօթէրմէմէսի
իչին թէնսաիւֆ իտէր, վէ օտանըն էօ-
թէսինտէ պէրիսինտէ պուլունան սոսա-
րը կէօրմէք պէհանէսիլլէ մէրգուէնին
էթրաֆընտա տօլաչըր տուրուր իտի:
Պէօյլէճէ մատամ Բրաքսթէլի սէյր իթ-
տիքտէն սօնրա, հէյքէլթրաչա խիթապ
իտէրէք, սանաթըն թապիաթա զալէ-
պէ չալտըղընը սէօյլէտի իսէ տէ, տէ-
ֆաթէն՝ պունուն միւմֆին օլամանեաճա-
ղընա վէ թապիաթըն տալիմա սանաթա
զալիպ պուլունաճաղընա էմիլյէթ
հասըլ իյլէմիշ իտի:

Ձիրա օ զէմանէ գատար, պու տէ-
րէճէ կիւղէլ վէ թէնսաիւպիւ էնտամէ
մալիք պիր գատընը չըպլագ կէօրմէ-
միշ իտի:

Պիթթապի, Բրաքսթէլ՝ զէվճէսինն հիւսնինէ գարըմիշ իսէ տէ, օ կիւ- զէլլիքտէն բէք զիեատէ իսթիֆատէ իտէն զէվճէրտէն տէեիլ իտի: Հիտտէ- թինի սիմասընտա կէօրիւլէն թէպէս- սիւմիւն ալթընտա կիզլէեէրէք, եալը- նըզ գալընճա, զէվճէսինէ պու հարէ- քէթինտէն տօլայը միւճազաթ իթմէկի թասաւիլուր իյլէտի: Վէ բրէնսէ տէօ- նէրէք:

—Շիմոի, էֆէնսիմ սիզէ ուղուր- լար օլսուն, զիրա պէն իշէ պաչաեա- ճաղըմ:

Հէյքէլթրաշըն եէրինէ, օ կիւն օ- րատա մէշղուլ օլմագ իշին, հէր պիր ֆէտաքեարըղա հաղըր պուլունան բը- րէնս տաիս, էլինի վիրէրէք:

—Էվլէթ, հէմ չօգ չալըշընը. Ալլահա ըամարլատըզ, սէվկիւլիւ Բրա- քսթէլ, սիզ հազըզաթէն պիւեիւք պիր առամսընը. վէ շու հէյքէլինի- զի մուհապէթլէ սէլամլաեօրում: — տէտի, վէ մատամ Բրաքսթէլի սէլամ- լատը:

Օտանըն գարուսունա կէլթիքտէ եա- նընտա պուլունան Բրաքսթէլէ, եաւաշ- ճա:

—Ֆազաթ մօտէլինիզ պուլունմագ պիր շէյ. աճապա պանա տա մօտէլիք իտէր մի. անըն իւհրէթինի վիրէճէք սէրվէթէ մալիքմիեիմ — տէտի:

Բրաքսթէլին իսէ գըսգանճըզ հիսսի- եաթընա զալէպէ իթտիկինտէն, բրէնսի տտէթա ճէպրի կիպի պիր հալտէ տի- չարը ալարագ:

—Չօճուգլուզ իթմէեինիզ. եարըն սապահ էրքէնտէն կէօնտէրիւմ. ֆա- զաթ հէր պիր սէֆէրի իշին եիկիրմի ֆրանգտան զիեատէ վիրմէեինիզ, սօն- րա չըմարթըսընը. — տէտի:

Հէյքէլթրաշ գարուեու գարամագ իւզրէ իքէն, բրէնս՝ տէօնէրէք:

—Պու կիւզէլ գատըն նէրէտէ օլսու- րուր:

Բրաքսթէլ տիւշիւնմէկէ պաչատը. վէ քէնտիսինէ մօտէլիք իտէն եէտի գըզտան մատմագէլ էլօիզ իսմինտէ օ- լան պիրինին զէվճէսինէ պէնզէտիկինի խաթըրընա կէթիրտիկինտէն:

—Էֆէնսիմ. պու գատըն Մօնրար- նաս սօգաղընտա թէք նիւմէրօլու խա- նէլէրտէն պիրիսինտէ տիր... եա 7, եա 9, եախօտ 11 տիր:

—Բէք կիւզէլ թէշէքքիւր իտէրիմ. պէն պուլուրում:

Իրթէսի կիւնիւ թահարրիեաթա պաչատը: —Ֆազաթ օ գատար աճէլէ իթմէեէլիմ:

Բրաքսթէլ զէվճէսիյլէ եալընըզ գալ- տըզտա:

—Մատամ, գըեաֆէթինիզ տօղլու- սու կիւզէլ:

—Պէն, եալընըզ սէնին իշին եարմագ իսթէտիկիմ պիր շէյ իշին պանա տա- րըլաճագմըսըն:

—Նէ գատար ֆէնա պիր զէման ինթիխապ իթմիշինիզ:

—Սիզ տէ պանա խապէր վիրսէ ի- տինիզ. հէմ տէ նէ զարարը վար. վագ- թըլա Մօլիէր օն տէօրտիւնճիւ Լուի- նին վէ սէրայ խալգընըն հուզուրունտա նիշանըսընա Նաշա րօլունու իճրա իթ- տիրտիկի զէման տա, չըպլագ կիպի պիր հալտէ չըգարմատը մը:

—Սահիհ. հագընըզ վար. հէմտէ սանայի հէվէսի հէր պիր շէյի գուր- թարըր. բրէնս տէ զաթէն գասիր իւլ պասար տըր:

Հէյքէլթրաշըն զէվճէսի էլպիսէսինի կիյմիշ օլտուղունտան, Մ. Բրաքսթէլին սանաթքեարըզ հէվէսի, զէվճիք վա- զիֆէսինէ զալէպէ չալտը. վէ զէվճէսիյ- լէ միւքեալէմէե տէվամ իտէրէք:

—Ազաճըզ տահա տուրունուզ, զի- րա հէյքէլտէ պաղը խաթալար վար. սիզին վիճուտունուզա պագարագ թաս- հիհ իտէեիմ:

—Եա պէն սանա սէօյլէտիմ. հիշ պիր զէման պիր էրքէք զէվճէսինէ վագ-

Թիլլէ պագմաղ :

— Բէք սողրու . մէսէլա գօլուն շուրասը սիզտէ տահա իյիճէ . սինէնիզին տահա պիր լէթաֆէթի վար տըր :

— Ալլահ աշգընա , օ սիզին մօտէլ տէյի կէթիրտիկինիզ եէտի գըզըն պէնտէն ֆազլա նէլէրի վար . պէնտէն կիւզէլ նէրէլէրինի կէօրտիւնիւզ :

— Օնլար տա պուրատա օլմալը քի , սէօյլէնէպիլէնիւմ :

— Չաղըրընը տա իմթիհան օլալըմ :

— Խայըր . պագ շիմտի սիզին աեագլարընը բէք տիլպէր ամմա , ասարը աթիգա շէքլինտէն տէեիլ :

— Էլպէթ եիւղիւմ տէ էօյլէ :

Հէյքէլթրաշ , զէվճէսինին էթրաֆընը տէվը իտէրէք :

— Պուրասը տա էօյլէ , շուրասը տա . սէվկիւլիւ տօսթոււմ , էկէր զէմանը հաղըր հէյքէլլէրինտէն պիրիսինի եարսամ պաշգա եէրտէն մօտէլ արամամ . ֆագաթ հէփ եաբտըղըմ , ասարը աթիգատան տըր :

— Բէք ալէա . սիզ եինէ ծնլարը եաբընը . պէն իլք տէֆա օլարագ սիզէ մօտէլլիք իթտիւմ . պիր տահա եաբմա . եաճաղըմա էմին օլունուզ :

Պունուն իւզէրինէ , մատամ Բրաքըսթէլ էթրաֆը տանթէլալը հալլաթէն էլպիսէսինի կիեիպ , պուլութ իչինտէ կիւնէշ կիպի , չըզըպ կիթտի ,

* * *

Օտասընա չըգտըղընտա , տօղրու բէնչիրէեէ կիտէրէք , բրէնսի կէօրէճէք կիպի պագտը իսէ տէ , բրէնս էբէյիճէ ուզագլաշմը իտի :

— Պէնի օ գատար կիւզէլ պուլտու տա , նիչին իշ օտասընտան չըգմագըլըմը պէքէմէտի :

Մօնրա , քէնտի քէնտինէ , մատմազէլ էլօիզին էվինէ կիտիպ կիթմէեէճէկինի տիւշիւնմէկէ պաշլատը . զիրա՝ զէվճի , պիր գաշ տէֆա « օ տա սանա պէնզէր » տէմիշ իտի :

Դատըն օրմագ հասէպիլլէ , թէճէսսիւսիւ սէվտիկինտէն , հէման կիեիտիվէ օ գըզըն խանէսինէ կիթմէկէ գալգըշտը :

Մատամ Բրաքսթէլին պու հարէքէթինի թաարիֆ իթմէք իչին , զէվճի իլէքէնտի արասընտա պուլունան մուհապպէթին չօգտան թէնագիւս իթմիշ օլտուղունու սէօյլէմէք իճապ իտէր . պունլար , պիրպիրլէրինի , էվլէլա՝ եաւաշ եաւաշ , պատէհու՝ չըլընճասընա սէվաիքտէն սօնրա , նիհանէթ աղըիլանէ սէվմիշէր իտի :

Ջաթէն , հէյքէլթրաշ ախէագսըլ իտի : Վէ զէվճէսինին բէֆըիգալարը , պիր գաշ տէֆա , « օն իքի մօտէլի օլան պիր ատամ , նամըր ֆաէլ տէնիլէճէք տէրէճէտէ սատըգ պիր զէվճ օլապիլիր » տէմիշէր իսէ տէ , մատամ՝ օ զէմանա գատար , զէվճինէ մուգապիլ պիր դատագաթսըղըղտա պուլունամամը իտի :

Քէնտիսինի կիւզէլ պիլտիկի իչին , զաեթ պաթթիեար , վէ զէքեասընը հիւս իթտիկի իչին , զաեթ մէսուս օլարագ , նամուսու պէյթիլլէնի մուհաֆագա իթմէկէ արղու իտէր , վէ մուհապպէթէ գարըլըպ մաղլուպ օլմալա , հէր նէվ մուամէլէի աշըգանէեի միւտաֆաա պիրլէ , զալիպ գալմաղը էվլատա իտէնլէրտէն իտի :

Ճագաթ պաղը մէնհուս սաաթլար վար տըր քի , էն սաֆ , էն բաք գատընլարըն կէօղլէրինի մուզլիւմ պուլուլթլար սէթը իտէրէք , ծնլարը կիրտապը ֆէլաքէթ վէ մուհապպէթին էն տէրին նօգթալարընա սէվգ իտէր . բէք տղ գատըն վար տըր քի , պիր զէման կէլին տէ , քէնտիլէրինի օ ուշուրու մուն քէնարընա սէվգ իթմէսին :

* * *

Հէր նէ գատար , մատամ Բրաքսթէլ , պէօյլէ պիր զէմանտա իտի իսէ տէ , մատմազէլ էլօիզին խանէսինէ կիթմէտի . պիր գաշ կիւն սօնրա , վիւմէկի

Թասավիուր իթտիկի պալօտա, գատըն-
լարըն մապէլէրինի չըգարմամալարընը
շարթ գօյտու. պիթթապի, բրէնսէ տէ
պիր տավէթ թէգքէրէսի կէօնտէրտի.
իշթէ օ զաման մէսէլէ գարըշտը. բը-
րէնս, օ կիւն կէլիպ, մատամ Բրաքս-
թէլին սալօնունտա տօլալմաղա պաշլա-
տը:

Բարիսին պիւթիւն տիրլօմաթլարը,
սանաթքեարլարը, վէ գըլըճ վէ գալէմ
ասհապը, օրաեա թէճէմմիւ իթտիկի
կիպի, գատընլար թարաֆը տա, բէք
բարլագ իտի:

Բարիստէ մապէլի պալօ վիրիպ տէ,
կէլէճէք միսաֆիրլէրին ճիւմէսի ասհա-
պը գատը ու հայսիյեթթտէն օլմասընը
արզու իթմէք՝ պիր ազ կիւճճէ տիր.
զիրա չէյթանա գաբըլարագ, նամ ու
նամուսլարընա լէքէ սիւրմիւշ օլան գա-
տընլար, սնճագ պու կիւնիւ պէքլէր-
լէր:

Պունլար նիշին կէլիրլէր, պլիւրմի-
ոլնիզ: —Էսկիտէն իշինտէ պուլունուպ
տա, գապահաթլարը հասէպիյլէ մահ-
լում գալմըշ օլտուգլարը ալէմի պիր
տահա կէօրմէք իշին տիր:

Էկէր խանէ սահիպի զէվգ վէ էյ-
լէնճէ սէվէն թագըմտան, վէ Բարիս
էյլէնճէլէրինէ միւտավիմէրտէն իսէ,
օ զէքը իթտիկիմիզ գատընլարը, ազ
չօգ թանրտըղընտան, վէ պէլքի տէ,
լութֆլարընա մազհար օլտուղունտան,
օնլարա գաբուսունու գաբամաղա ճիւ-
րաթ իտէմէզ. գաթէն մապէլի պիր
պալօտա գատընլարըն ճիւմէսի միւսա-
վի տիրլէր. հէմ տէ, զէրաֆէթին ա-
շուրու տէրէճէսինէ կիտէնլէր, նամուս-
լարը բայիմալ օլմուշ գատընլար տէնիլ
տիրլէր:

Պու լագըրալարը սէօյլէնէն պէն
տէնիլ, ֆագաթ բրէնսին գօլունա կիր-
միշ թարավէթ վէ չէթարէթէ մալիք
լէյլագի բէնկինտէ տօմինէլու սիր
գատըն իտի:

Բրէնս, պունա խիթապէն,

—Ճանըմ քէնտինիզէ պէօյլէ հագա-
րէթ իտէրէք, խաֆիֆ մէշրէպ պիր
գատըն օլտուղունուզա զահիպ իտէճէք-
սինիզ:

—Էֆէնտիմ. սիզ նէ սէօյլէրսէնիզ,
պանա հագարէթ կէլմէզ, հիշ պիր բը-
րէնսին լագըրտըսը ինսանա պաթաթ մը:
Հա. շու հէյքէլթրաշըն էվինտէքի մէ-
սէլէնի նագլ իտիեօրտունուզ. իշ օտա-
սընա կէլտինիզ...

—Էվլէթ, օրատա տիւնեանըն էն
կիւզէլ մալիւգլէրինտէն պիր թանէսի-
նի կէօրպիւմ:

Տօմինօրու գատըն օ կիւզէլ կէօյլէ-
րինի տիգգաթլա բրէնսէ տիքտի:

—Էյ օ կիւզէլ մալիւգլու պիր տա-
հա կէօրմէտինիզ մի:

—Խայըր. ֆագաթ տօղրուսու եա.
գապահաթ պէնտէ տէնիլ. ազ տրա-
մատըմ զանն իտէրսէմ: Բրաքսթէլ գըս-
գանտըղը իշին պանա եանլըշ թաարիֆ
իթտի:

—Օ գատընա թէսատիւֆ իթմէք
բէք գօլայ պիր չէյ տիր:

—Պէլքի. ֆագաթ պէն եարըն կի-
տիեօրում. սէյեահաթըմը անճագ Մ.
վէ մում. Բրաքսթէլին խաթըրը իշին
թէէլիսիր իթտիմ:

—Էօյլէ պիր գատըն իլէ, պիր ատամ
իշին, պու ֆէտաքեարլըղընը տէկէր:

—Մատամ Բրաքսթէլ իշին բէք կիւ-
զէլ տիեօրլար:

—Էվլէթ, Բարիսին էն կիւզէլ գա-
տընլարընտան տըր. ֆագաթ, մատմա-
զէլ էլօիղտէն պահա իտէլիմ. պէն քէն-
տիսինի թանըրըմ. թանրտըղըմ ատամ-
լարըն հիքեայէսինի էօյրէնմէկի բէք
արզու իտէրիմ:

—Թանըրմըսընը. պէլքի օ պիր
մօտիսթրա եախօտ տիքիշճի տիր:

—Էվլէթ. պուեուրտուղունուզ կի-
պի. հաթթա պէնի պու կիճէ, կիեին-
տիրէն տէ օ տուր:

—Էօյլէ իսէ, քէնտիսինի թէպրիք
իտէրիմ:

Բրէնս , պու լագրրտըսընը իսպաթ
իթմէք իսթէրճէսինէ , լէյլագի տօմի-
նօլու գատընըն հէր թարափընը թէֆ-
թիշէ պաշլատը :

—Պուստան տա կիւզէլ կիեինիլմէզ
եա :

—Ձանն իտէրսէմ , էֆէնտիմ , օնու
կէօրէլի հէյ.քէլթրաշլըգ սանաթընա
հէվէսինիզ կէլտի :

—Օ սանաթ վիճուտիմի ատէթա է-
լէ.քթրիլէնսաիրիեօր :

—Էկէր պիր տէրս ալմագ իսթէր-
սէնիզ . մատմազէլ էլօիզի սիզէ թագ-
տիմ իտէեիմ :

—Նաւըլ . օ պուրաւտա մը :

—Էվվէթ . պուրատաքի գատընլար-
տան պիր գաշընը կիյտիրտի . քէնտիսի-
նէ պու էյլէնճէտէ պուլունմագ իշին
միւսաատէ իթտիլէր :

—Քէնտիսինի պիր տահա կէօրսէմ
պախթիեար օլուրում :

Պիր միւտտէթ սիւքիլթ իթտիլէր :

—Էֆէնտիմ , զաթէն մէվճուտ օլան
մաքէլէրին իւզէրինէ պիր մաքէ տա-
հա գօյմաղա լիւզում կէօրմէմ : մատմա-
զէլ էլօիզ պէնիմ :

—Հա շէյլէ . կէրէ.ք մաքէնիզին վէ
կէրէք տօմինօնուզուն արասընտան կէօր-
տիւկիւմէ նէզարէն , սիզի պիրինէ պէն-
զէթիեօր իտիմ :

—Բրէնս . օ գատար եագընտան
պագմանընը . . . լաքին կէօրմէեօրմու-
սունուգ . հէր քէս պիզէ պագընօր :

—Էյլէ իսէ կէլ պիրլիքտէ կիտիպ ,
Գաֆէ Անկէտէ «տուրէ» թաամընը իտէ-
լիմ : Պիր սաաթ սօնրա կէլիլիզ . իշ տէ
օլուր պիթէր :

Մատամ Բրաքսթէլ , բրէնսին եիւ-
զիւնէ պագտը . հէմ կիւզէլ , հէմ կէնճ ,
հէմ տէ բրէնս օլտուզունու տիւշիւնէ-
րէ.ք , մաղլուպիեթին բէնչէսինէ գա-
բըլտը . օ անտէ օն սէնէլիք ֆագիլէթի
պէյթիյեհսի , սաֆ վէ բաք օլան կէնճ-
լիք զէմանլարը խաթըրնտան չըգտը .
քէնտիսինի բրէնսէ պրագտը , չուքի օ

պիր բրէնս իտի . բէք չօգ գատընլար
էօմըլէրինտէ պիր տէֆա օլտուն պէյ-
լէ պիր հարէքէթի արզու իտէրլէր :

Օ կիւրիւլթիւ վէ զալէպէլիք արա-
սընտա , քիմսէ քէնտիսին թանրմամըլ օլ-
տուզունտան , զայպուպէթլէրինտէն
խապէրտար օլմանաճաղը կիպի , զէվճի
տէ , էթրաֆընը ալմըլ օլան իւշ տօմի-
նօլու գատըն իլէ մէշղուլ իտի . պուն-
տան մաատա , բէֆիգալարընըն հէր պի-
րի պիր թարափտա օլուպ , քէնտիսինի
սէվէն էրքէ.քլէրին հիշ պիրի տէ , լէյլա-
լագի բէնկտէ տօմինօլու գատընըն քիմ
օլտուզունու պիլմէզ իտի :

Իշթէ պունուն իշին , իքի տագըգա
սօնրա , էսպապճըլարտան պիր քիւրք
ալըպ , եուվասընտան եէնի չըգարագ-
շաշըմըլ գալմըլ պիր գուշ կիպի , բրէն-
սին արապասընա պինտի :

Սիւր , արապաճը , պունլար կիպի
իքի մաաշուգու հիշ պիր զէման կէօ-
թիւրմէմիշսին տիր :

Գաֆէ Անկէնին խուսուսի օտալարըն-
տան պիրինէ կիրլիտիքտէ , նիհանէթ
մատամ Բրաքսթէլին մաքէսի չէօզիւլ-
տիւ . բրէնս տախի «էվվէթ , էվվէթ ,
սէնի պուլտում , սէվկիւլիւ էլօիզ» տէեէ-
րէ.ք , տիկէր մաքէլէրինի տէ աշմագ
իսթէտի իսէ տէ , մատամ Բրաքսթէլ է-
լինսէ.քի տէմէթ իլէ եանաղընա վուրա-
րագ :

—Հէյ.քէլթրաշըն օտասընտա օլուր
ամմա , պուրատա իյի տէեիլ տիր :

—Ճանըմ , էլօիզ , շիմտի նազ ու
իսթինսեա մը գալգըշաճագսըն . . . օ
րատա պիր ալթուն իշին . . . :

—Էվվէթ ամմա , պուրատա բարա-
տան պահսըմըլ եօգ . հէմ տէ , օրատա
պիր աշըգըն գարշըսընտա տուրմանօ-
րում . հալ պու քի , պուրատա պանա
պագան պիր սանաթքեար տէեիլ տիր :

—Աշըգ օլան տա , պիր սանաթքեար-
տան աշաղը գալմագ , գանն իտէրիմ :
Պագաթ պու գատար կիւզէլ օլտու-
զունուգ հալտէ , նաւըլ օլուեօր տա ,

Բարիստէ, արապասըզ ֆայթօնսուզ կէզիեօրսո՞ւնուզ :

— Բրէնս, ֆազիլէթիմի հիշ խաթըրընըզա կէթիրմէեօրսո՞ւնուզ :

— Ստամպուրատա մէվճուտ օլմաեանլարտան պահա իթմէեթիմ. տիւչիւնիւնիւզ. էկէր պէնիմ իլէ սէյեահաթ իթմէք իսթէրսէնիւզ, սիղէ պիր գօնազ վիրիրիմ :

— Էվլէթ, էվլէթ, սիղի պիրիրիմ. պուլսուր ուղագտան իյի տիր. ամմա եագընա կէլինճէ օ գօնազ, պիր մահպէս օլուր: Պէն պու Բարիստէքի գայտսըզլըղըմը տահա զիեատէ սէվէրիմ :

— Պիր տէ իւշ տէօրթ մաաշուգուներզը, տէեիլ մի :

— Պիր թանէ պիլէ օլմատըղընա եէմին իտէրիմ :

Իշթէ բրէնս իլէ մատամըն միւքեալէմէսի պու եօլտա պաշլատը. պուրատան էօթէսի իշին զաննիյեաթ սահրալարը վասի տիր. ֆագաթ Գօֆէ Սէլէնին խուսուսի օտալարը բէք վասի տէեիլ տիր, տիեէճէքսինիլ : Օրասընը պիլէմէմ : Ֆագաթ Բրէնս պալօեա եալընըզ ավտէթ իթտիկինի, վէ լէյլագի տօմինօլունուն պիր տահա կէօրիւլմէտիկինի պիրիրիմ. մա մաֆիյհ, մատամ Բրաքսթէլ, իֆֆէթ ու իսմէթին ալէամէթի օլան պէեազ պիր տօմինօ իլէ օլտուղու հալտէ, լէթաֆէթ վէ շէթարէթլէ, միսաֆիրլէրինէ աւֆէ թաամընը իթտիրտի, վէ միսաֆիրլէրին քեաֆֆէսինէ :

— Պէօյլէ պիր զէվճէեէ մալիք օլտուղու իշին Բրաքսթէլ պախթիեար տըր-տէտիրտի. մատամ Բրաքսթէլ մասքէսինի չըգարմըշ օլտուղունտան բրէնս թէաճճիւպլէ սիւքիւթ իթտի, վէ էլինէ պիր գատէհ ալարագ, գալգըպ մատամ մա տօղրու :

— Իշթէ պէնիմ գատէրիմ պէօյլէ տիր : — տէտի վէ խանէ սահիպի հէյթէլթրաշլա իլահէլէրինին աշգընա պատէնուշ օլունտու :

Բրէնս, մոմ: Բրաքսթէլի սէվտիկի Բարիսին իշինէ եաեըլտը. Բրաքսթէլին ահըպպասընտան օլուպ, զէվճէսինէ իւլանը աշգ իտէնլէրտէն օլան պիր զաթպու խապէրի հէյթէլթրաշլա կէօթիւրտիւ. զաթէն տիւնեա պէօյլէ տիր. Բրաքսթէլ պու կիպի շէյլէրէ էհէմիյեէթ վիրէնլէրտէն տէեիլ իտի իսէ տէ, էօթէտէ պէրուտէ քէնտիսինէ աթֆօլունան միւթէհզիեանէ նաղարլարտան միւթէհասիր օլարագ, գըսգանճ գօնալար սըրասընա տիւշտիւ. բօլիս գօմիսէրինի եօլա չըգարարագ, բրէնսի խանէսինտէ եագալաթտը :

Լաքին թէաճիւպ իտէն քիմ օլտու. պիրիրմիսինիլ :

Քիմ օլաճագ—Բրաքսթէլ. զիրա բրէնսին խանէսինտէ եագալանան մոմ. Բրանքսթէլ տէեիլ մատմաղէլ էլօիլ օլտու :

Պունուն սէպէպի նէ տիր—նէ օլաճագ, բրէնս հէյթէլթրաշլն իմալիթտիկի հէյթէլէ մօտէլիք իտէն գատընլարըն կիւզէլլիկինտէն իսթիֆատէ իթմէք իշին եէտիսինի տէ, պիրէր պիրէր խանէսինէ կէթիրթմիշ իտի :

Պունտան սանաթքեար բրէնս օլամագ :

Պու կիւն, մատամ Բրաքսթէլ հիւզն ուքէտէրլէ էսկի եատիկեարլարը տէրխաթըր իտէրէք, վէ իշինի շէքէրէք լէյլագի տօմինօեա աթֆը նաղար իթմէքտէ տիր. քէնտիսի նէ գատար տիւպէր, բրէնս նէ գատար կիւզէլ իտի :

Հիւսն ու լէթաֆէթ մալիք օլան գատընլարըն հէվսի, էօմրինտէ պիր պիր տէֆա օլուն, օ լէթաֆէթի արզ իթմէկէ հէվէսքեար տիրլէր :

Էն ճէսուրլարը պու թապիիյեթի ֆազիլէթլէրինին սօլմուշ եաբրագ բէնկինտէ օլան նիգապը ալթընտա կիզլէեէք մահվ օլուրլար իսէ տէ, պիր չօգալը տա պունա միւվաֆֆագ օլամաղլար :

Շ Ե Ր Ա Յ Ի Թ

ՃԻՀԱՆ, օն ալթը սահիֆէտէն միւրէքքէպ օլարագ, տէրունինտէ պրըճա սէքիզ սահիֆէ պիր բոման պուլունտուղու հալտէ, հաֆթատա պիր տէֆա, Բազար կիւնիւ թարիխիյէ ճումնա իրթէսի ախշամլարը նէշը օլունունը:

ՄՈՒՍԱՎՎԷՐ ՃԻՀԱՆ, իւշ այտա պիր տէֆա, Եանի ՃԻՀԱՆՆ հէր 13 նիւսիտէ սինտէ պիր քէրրէ նէշը օլունուպ, 24 սահիֆէտէն միւրէքքէպ օլունը:

Ա Պ Օ Ն Է Պ Է Տ Է Լ Ի

Իսթանպուլ իջին

Սէնէլիք (52 նիւսիտէ, վէ 4 մուսաւվէր նիւսիտէ) 80 Ղրշ.

Ալթը այ (26 նիւսիտէ վէ 2 մուսաւվէր նիւսիտէ) 40 »

Վիլաեաք իջին

Սէնէլիք 100 Ղրշ.
Ալթը այ 50 »

ՄԷՄԱԽԻՔԻ ԷՃՆԵԱԽԻՅԷ

Սէնէլիք Ֆր. 20
Ալթը այ » 10

Մէքեաթիպ վէ սայիրէ Տէրիսաատէթտէ Պաղչէ-Գաբուսունտա 4 նիւմէրօլու իտարէխանէտէ Տ. Գ. Բեւիկեան նամընա իրաւ օլունմալը տըր:

Ապօնէ վէ սայիրէ իշին մէզքիւր իտարէխանէտէ միւրաճաւթ օլունուր:

ԹԱՇՐԱՏԱ ՎԷՔԻԼԼԷՐԻ

ԷՏԻՐՆԷ. Արժ. Տ. Ղեւոնդ բաճանայ Բաբադեան

ՊՐՈՒՍԱ. Յովհ. Էֆ. Յ. Պօտուրեան

ԹԷՔՅՈՒՐՏԱՂ. Ռուբէն Էֆ. Գօլանճեան

ՊԱՆՏԸՐՄԱ. Օննիկ Էֆ. Գույուլճեան

ԳԱՅՄԷՐԻՅԷ. Դանիէլ Էֆ. Սարրաֆեան

ԵՕԶՂԱՏ. Միհրան Էֆ. Բիւրքճեան

ՄԷՐԶԻՅՈՒՆ. Վ. Յովհ. Էֆ. Յակոբեան

ԻՍՔԷՆՏԵՐՈՒՆ. Ա. Գ. Էֆ. Պալեան

ԹԱՐՍՈՒՍ. Գաբր. Էֆ. Դանճապեաեան

ԳԱՀԻՐԷ. Կ. Օհանեան վէ Մ. Պալըգճեան Էֆէնտիլէր

LE DJIHAN

Revue hebdomaire en langue turque (caractères arméniens).

Littérature, sciences, commerce, etc. etc. etc.

Quatre numéros illustrés par an.

ABONNEMENTS

CONSTANTINOPLE.	Un an	piastres	80
	Six mois	«	40
PROVINCES.	Un an	«	100
	Six mois	«	50
UNION POSTALE.	Un an	francs	20
	Six mois	«	10

S'adresser pour tout ce qui concerne la rédaction et l'administration à M^r. D. G. Kélékian Directeur propriétaire 4. Baghtché-Capou, Constantinople.

Envoi franco de numéros spécimens sur demande affranchie.

معارف نظارت جلیله سنک ۶۵۱ نومرول و فی ۲۴ ایلول سنه ۹۹ تاریخی رخصتنامه سی موجب طبع اولمشدر

ՄՈՒՍՍԱՎՎԵՐ ՃԻՂՄՆ Ն՝ 1

ՏԻԻԲՕՆ — ՃԻՂՄՆ Ն՝ 9 , 10 , 11

Տօլտուր եօլտաշըմ տօլտուր ,
Պատէմիզ չիւնքի պօլ տուր :

ԱՄԷՐԻԳԱՏԱ ԹՈՒՂՈՒՄՈՒՆԱՐ — ՃԷՆՆ 1

ԻՏԻՊԻՅԵԱԹ

Ի Ն Գ Ը Լ Ա Պ

Մ--հարբեի

Տ. Գ. ՔԵԼԷԿԵԱՆ

1.

Իֆֆէթ վէ կիւնահ գարշը գար-
շրեա տուրուեօրլար իտի :

Իֆֆէթ՝ կիւզէլ պիր գըզ, վէ կիւ-
նահ՝ բարլազ պիր տէլիգանլը հալին-
տէ թէճէսսիւմ իթմիշ իտի :

Պիրիսի քէնտի սատէլիկի իշինտէ
կիւզէլ, վէ տիկէրի թէգեինաթը ֆասի-
տէսի իլէ բարլազ իտի :

Պէյնլէրինտէքի ֆարգ շու իտի քի ,
Իֆֆէթ՝ հիւսնի թապիիսիլէ ճիւլէ-
պախ իքէն , կիւնահ , բարլազ կէօ-
րիւնմէք իշին , սաւաթ տէնիլէն պիր բէֆի-
գինին մուալէնէթինէ միւրաճաաթ իթ-
միշ իտի :

Իֆֆէթ, թիւյիւ սիլինմէմիշ կիւլէր ,
վէ կիւնահ , իշլէնմիշ էլմասլար իլէ միւ-
զէյեէն իտի :

Կիւնահըն զիյնէթի հէր վազըթ ի-
տինիլէպիլտիկի հալտէ , Իֆֆէթին հիւս-
նիւ՝ թապէն մալիք օլունմատըգճա էլէ
կէշիրիլէմէզ իտի :

2.

Կիւնահ , քէնտի գօնազլարընը քեա-
շանէլէրինի թէրք իտիպ , Իֆֆէթին
գուլիպէսինէ կէլմիշ իտի :

Կէնճ գըզըն եիւզիւնտէն եօգարը
հայրան հայրան պազարազ տիեօր ի-
տի քի :

—Կիւզէլ գըզ . նիշին կէնճ սիննինի
քէօհնէ պիր գուլիպէ իշինտէ , հիւս-
նիւնիւ պէօյլէ վահտէթ վէ զէճրէթ ի-
լէ կէշիրիեօրսուն . թէգեինաթըն օլան
կիւլէր պիր կիւնտէ սօլար . սանա
պունտան քէյֆի պիր էօմը , վէ տահա
պազըի սիւպէր լեազըմ տըր . . . : ին-

սան պիր տէֆա տօղար . էօմրիւն նիշին
եալընըզլըգլա միհն ու մէշագգաթ ի-
շինտէ կէշաին . . . :

Իֆֆէթ , կէօզլէրինի՝ էլինտէ իշլէ-
մէքտէ օլտուղու չօրապըն իւզէրինտէն
գալտըրըպ , քէնտիսինէ խիթապ իտէն
տէլիգանլըեա պազտը :

—Բարլազ տէլիգանլը . տէտիկին
սէօզլէր բէք թաթըլը , տիլին բէք բիզ-
գաթամիզ տիր . հալիմտէ նէ միհն ու
մէշագգաթ կէօրիւեօրսուն . պիւթիւն
էօմրիւմ սիւրուր ու մէսէրրէթ տէեթլ մի
տիր . թապիաթըն հիւսն ու մէլահէթի
էթրաֆըմը իհաթա իթտիքճէ , եալը-
նըզ առտ օլունապիլիթմիեթիմ . Վազըա
պու կէօյսիւմտէքի կիւլ ազշամա գա-
տար գուրուր . ֆազաթ պէնիմ՝նաղա-
րըմտա պիր սաղ բարչասընըն տա պիր
կիւլ գատար հիւսնիւ վար տըր . պէն
մէսուտում :

Կիւնահ իսթիհզա իլէ կիւլտիւ :

—Կիւզէլ գըզ . էօմրիւն նէ օլտու-
ղունու պիլմէմէք սէնին կիպի պիր ա-
ֆէթի տէվրանա պիւեիւր պիր պէտ-
պաթթըլ տէեթլ մի տիր . սէն գուլի-
պէլէրէ տէեթլ , գօնազլարա , քեաշա-
նէլէրէ շայեանսըն , պաշընը , սինէնի
թէգեին իտէն կիւլէրի աեազլարըն ալ-
թընտա չիյնէեթի կէշմէլիսին . պաշըն
ինճուլէր , վէ սինէն ալթունլար իլէ
թէգեին իտիլմէլի տիր . պու հալի թէրք
իլլէ . . . սէնի սէրվէթ պէքլէեօր . . . :

Կիւնահ պունու տիեթրէք , էլինտէ-
քի էլմասլարը , ինճուլէրի , վէ ալթու-
նու կէօաթէրտի :

Պու տէֆա տա Իֆֆէթ իսթիհզա ի-
լէ կիւլտիւ :

—Բարլազ տէլիգանլը . հիսսիեաթը
ալիյեէ , սաֆվէթ , վէ իւլուվլի ճէնապ
ճիհէթիլլէ , պէնիմ գատար զէնկին մի-
սին . պէնիմ սէրվէթիմ եիւրէկիմտէքի
ալի հիսսիեաթտա տըր . սէրվէթ տէյի
սէն պու քէօմիւր վէ պէօճէք բարչա-
լարընա մը տէրսին . պաղ օճագտա եա-
նան օտունլարըն ալէվի , սէնին էլմա-

սընտան բարլադ , շու միտեա գապուգ-
լարընըն իչի՝ ինճուլարտան զիյնէթլի ,
վէ պու տէմիրլէր , ալթունտան միւֆիտ
տիր . պէնտէ հաեաթ օլտուգճա ,
թապիաթ պէնիմ իչին տիր . պէն հալիմ
տէն մէմնունում :

Կիւնահ պու բէտտի կէօրիւնճէ ,
պաշգա պիր թէտպիրէ միւրաճաաթ
իյլէտի :

—Կիւզէլ գըզ . գալպին՝ մուհապ-
պէթ , կէօնլիւմ՝ աշգ իչին եարատըմը
տըր . սէն պիր մաաշուգա օլմալը , ա-
շգըլար էթրաֆընտա տօլաշմալը տըր .
հիւսնիւն ալէմէ հայրէթպախշ տըր . սէն
սէվմէկէ վէ սէվիլմէկէ շայեանսըն :

Իֆֆէթ , ճէվապ վիրտի .

—Բարլադ տէլիգանլը . գալպիմ՝
մուհապպէթ , կէօնլիւմ՝ աշգ իլէ մէմ-
լու տըր . թապիաթը կէօրիւպտէ սէվ-
մէմէք միւմբլին մի տիր . հէմ աշգա ,
հէմ մաաշուգաեւմ . կիւլ՝ պէնի , պէն՝
կիւլիւ , պիւլպիւլ՝ պէնի , պէն՝ պիւլ-
պիւլիւ սէվմէրիգ . էթրաֆըմտա ուշան
քէլէրէքլէրին խանտէսինի , տաղտաքի
չիչէքլէրին ճիլվէսինի կէօրմէթօրմու-
սուն . պունտան զիեատէ սէվմէք վէ
սէվիլմէք միւմբլին մի տիր . պէն մէսուտ
տէնիլմիւմ :

3.

Կէնճ գըզը քէլամ իլէ իգնա իտէ-
մէնէճէկինի կէօրիւնճէ , տէլիգանլը ,
մէրգուլմէնի գուվլէթլի գօլլարը իչին-
տէ տէրաղուշ իտիպ , գանլը տուտագ-
լարը իլէ անլընը վէ եանագլարընը պուս
իթտի :

Իֆֆէթ , իլք տէֆա օլարագ , քէն-
տինտէ եէնի պիր հարարէթ , եէնի
պիր արղու հիսս իյլէտի . . . :

Տէլիգանլընըն եիւզիւնտէն եօգարը
պաղըպ , թէպէսսիւմիւնէ մուգապէլէ
իթտի . . . :

Կիւնահ նէ գատար կիւզէլ իտի . . . :

Հիսսիւաթ կէնճ գըզըն մուհաքէ-
մէսինէ զալէպէ իյլէտի : Տէլիգանլընըն

գօլլարը արասընտա , եէնի պիր մէսու-
տիյեթ հիսս . . . վէ նիհաեթ թէք-
լիֆլէրինի գապուլ իթտի :

Իքիսի պիրտէն գուլիպէնի պրաղըպ ,
գօնագլարա , քեաշանէլէրէ կիթտի-
լէր . . . :

4.

Իլք հէնէճան կէշտիքտէ , իֆֆէթ
կէօլլէրինի աշըպ , էթրաֆընա պաղտը :
Էլմաս վէ ինճուլէր իչինտէ իտի .
տարաթ վէ սալթանաթ էթրաֆընը ի-
հաթա իյլէմիշ իտի . . . :

Ֆազաթ քէնտիսի մահմուր իտի . . . :

Կիւնահ , պաղչէտէն պիր զօնչէ գօ-
բարըպ մէրգուլմէնէ թագտիմիթտի . . . :

Ֆազաթ , կէնճ գըզ , սունի վէ սախ-
թէ սալթանաթ արասընտա , պու զօն-
չէնին լէթաֆէթի թապիլիյեէսինի միւ-
շահտէ իյլէնինճէ , տէհչէթլէ կէրու-
եէ չէքիլտի . . . : Կիւնահքեար էլլէրի-
նի , սաֆվէթ վէ պիլիւնահլըղա տէլա-
լէթ իտէն , օլ սատէ զօնչէնէ թօգան-
տըրմաղա ճէսարէթ իտէմէթօր իտի . . . :

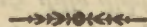
Արթըգ , քեայինաթըն տաիմի վէ
թապիի հիւսնիւ քէնտիսի իչին տէնիլ
իտի . հալի էվվէյինին արղուսունու
չէքմէքտէ , վէ ֆազաթ քէնտուեի օ
էօմրիւ սամէտանիւնէ շայեան կէօրմէ-
մէքտէ իտի . . . :

Պու հալի թէխայեիւլ իթտիքճէ ,
քէտէրի թէքէսսիւր իթմէքտէ իտի . . .
տէրտինի ունուլմագ իչին . . . վար
գուվլէթի իլէ սունի սաատէթին , ֆըսգ-
ու ֆիւճուրտան իպարէթ օլան օլ սախ-
թէ մէսուտիյեթին գուճաղընա աթը-
լըթօր իտի . . . :

Պիկիւնահլըղը զայպ իթմիշ օլմաղա ,
կիւնահը սէվմէկէ մէճպուր օլուեթօր ի-
տի . . . :

Իֆֆէթ իլթէ օ վաղըթ պէտպախթ
օլտու . . . :

Չունքի արթըգ իֆֆէթ տէնիլ իտի . . . :

ՖՐԱՆՍԱ ՊԱՆԳԱՍԸ — ՃԷԿՆ Ն. 3

ԳԱՀՎԷ — ՃԷԿՆ Ն. 10

ՇԻԷՆ-ԳԱՅԵՈՒ — ՃԷԿՆ Ն. 13

1.

Երբիւնիւ պիտի չարիսանէ,
Եարամազլար զօքարտըլար էօտիւմիւ.
Հագզընըմ պաշլամագտա էֆղանէ,
Տէօքմէտիւմ պէն եա, տէօքտիւլէր սիւ-
տիւմիւ:

2.

Վար մը տըր պէօյլէ քիւրք իշինտէ մէլէք,
Պէհէնիր հէր կէօրէն էօյէր քէտիմի.
Պիր տահա սիւտ տէօքէրմիսին տէհէրէք,
Գօրգարըմ վալիտէմ տէօյէր քէտիմի:

3.

Սէն կէթիրտին Թավուզլարը հայտէ կի'թ,
Իսթէմէմ կէլմէ. — կէլ խօրօզ պանա.
Սուեա տալ պաշգա եէրտէ վար զէվգ ի'թ
Շաշգըն էօրտէք, պու իշ տիւլէր մի սանա:

4.

Սիւտիւմիւ իսթէք իտէրսինիզ հէփինիզ
Կիտինիզ շիմտի նէրէտէ վար եազմա.
Պիր ուրուշտա կիտէրսինիզ հէփինիզ.
Գաշըղըմ վար էլիմտէ, պագսանըզա:

5.

Նէրէտէսին ա նինէ, եօգ մու իմտատըն,
Եէհէճէքլէր պէնի պու մէլուշլար,
Օլմաեօր հիշ նէֆի ֆէրեատըն,
Ումաճը օլմանսըն սագըն պուշլար:

6.

Կէլիեօրլար նասըլ գարար իտէեիմ.
Գաշաճագ եէր արար իսէմ եէրի տիր.
Աշ քի աղուշունու ֆիրար իտէեիմ.
Չօճուղուն միւլթէճասը մատէրի տիր:

Մոսալլիս Նահի

ԲԱՐԻՍԻ ԲԱԶՈՎՐԱՃՐԼԱՐ — ՃԷՆ. Ե. 2

